VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Sekavaa mutta kiihkeää

Valtioneuvoston selonteko Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta ja sen käsittely eduskunnassa kuvaa asioiden nykyistä juoksutustapaa. Selonteko valmisteltiin valtioneuvoston kanslian vastuulla, mutta pääministeri **Jyrki Katainen** (kok.) vain piipahti hetken kuulemassa keskustelua.

Eduskunnassa valmistelun veti **Timo Soinin** (ps.) ulkoasiainvaliokunta, mutta ulkoministeri **Erkki Tuomiojaa** (sd.) ei talossa näkynyt ollenkaan. Puolustusministeri **Carl Haglund** (r.) vastasi koko poppoon puolesta.

Valiokunnat olivat hankkineet yli 200 asiantuntijalausuntoa, mutta **Mari Kiviniemi** (kesk.) piti koko selontekomenettelyä tarpeettomana. Ex-pääministeri Kiviniemi ei opposition nuoteista laulele.

Valiokunta kehui perinteistä turvallisuuspoliittista yksimielisyyttä. Vasemmistoliitto ja vihreät ilmaisivat, että vuonna 2015 yksimielisyys loppuu määrärahariitoihin.

Nato-kynnys pois

Ulkoasiainvaliokunta muotoili uudelleen liturgian Suomen liittoutumisasteesta. Se on tulkittu harppaukseksi kohti Nato-jäsenyyttä.

Perinteisesti Nato-kriittisen keskustan rivit ainakin menivät sekaisin. Puolustusvastaava **Seppo Kääriäinen** (kesk.) istui tuhkanharmaana paikallaan. Keskustan ryhmäpuhuja **Aila Paloniemi** yritti johdatella Suomen turvallisuuskeskustelun Sierra Leonen sisällissotaan. Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** ei liene puhunut ulko- ja turvallisuuspolitiikasta ensimmäisen vuotensa aikana mitään.

Kokoomuksen **Pertti Salolainen** uskoi Ruotsin voivan jättää jäsenhakemuksen nopeasti ja pelkäsi Suomen myöhästyvät surkeasti kyydistä.

Viime vuosikymmenellä kaikki puolueet kokoomusta lukuun ottamatta vannoivat Nato-jäsenyyden edellyttävän kansanäänestystä. Nyt eduskunnassa ei ainakaan kolmen ensimmäisen tunnin aikana kansanäänestyksestä maininnut kukaan.

Suurin kynnys eli kansan sana on siis poistettu.

Suomi hyökkääjäksi

Liittoutumisen rinnalla edustajien mielenkiinnosta kilpaili kyberturvallisuus. Hyökkäykset tietoverkkoihin ovat yleistyneet niin meillä kuin maailmalla.

Silläkin rintamalla kaivattiin aktiivisempaa otetta. Liikenne- ja viestintävaliokunnan puheenjohtaja **Kalle Jokinen** (kok.) kyseli, miten kauan Suomen pitää tyytyä puolustautumaan.

Jukka Kopra (kok.) on kenraalin poikana sumeilemattoman toiminnan mies. Natoon pitää mennä heti ja kybersodassa pitää ryhtyä hyökkääjäksi. Ministeri Haglundin puheista päätellen Suomi aikoo kybersodan suurvallaksi vuonna 2016.

Mutta kuka sotaa johtamaan? Ulkoministeriö ottaisi ulkomailta sinkoavan toiminnan vastuulleen. Puolustusministeriö katsoo kybersodankin kuuluvan kenraaleille. Viestintäministeriöllä on paras asiantuntemus. Valtiovarainministeriöllä on rahat ja valta. Sisäministeriön pitäisi vastata turvallisuudesta, mutta siellä ei ole rahaa eikä valtaa vaan riiteleviä poliiseja.

VM:llekin löytyi herra

Tuija Braxin (vihr.) johtama eduskunnan tarkastusvaliokunta raotti viikonvaihteessa kahta mielenkiintoista selvitystä. Hometaloraportti ei tietenkään ongelmaa ratkaise, mutta jotenkin sen mittaluokka on tajuttava.

Tarkastusvaliokunnan toiminnan viime vaalikaudella käynnistänyt **Matti Ahde** (sd.) asetti riman korkealle teettämällä massiivisen raportin Suomen harmaasta taloudesta. Kovin pitkälle ei siitä ole kotimaisin toimin päästy. Kokoomus sentään lakkasi jarruttamasta rakennustyömaiden valvontaa ja SDP:n puheenjohtaja **Jutta Urpilainen** järjesti seminaarin.

Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV puolestaan vahvisti, että hallituksen ensimmäinen osinkoveropäätös tehtiin VM:n varsin kepeän valmistelun jälkeen.

Aikaisemmin VTV toimi valtiovarainministeriön sisällä. Se valvoi, että eduskunnan myöntämät rahat käytettiin eri ministeriöissä VM:n mielestä tarkoituksenmukaisesti. EU:n myötä jouduttiin toteamaan, ettei tuollainen peli vetele länsimaassa. Myös VM kuuluu kansanvaltaisen kontrollin alle.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

Kehi-kehyriihessä lyövät varstat pölyt silmissä, korvissa karstat tonttujen joukko tähkiä hakkaa kukaan ei jyviä touhusta pakkaa runsas ruumenten, akanain sato hukassa aattehet, ideoista kato päätonttu selittelee hymyhuulin laskelmat uusiksi, minä vain luulin tulessa on jo takanurkka riihen mitään ei virka päätonttu siihen tuli vain yltyy ja savukin sakenee päätonttu riihen, Brysseliin pakenee

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 11.5.

Poikittaistiet idästä länteen nyt TVH:n tutkittavina

Poikittaistiet itäisestä Suomesta Pohjanlahdelle ovat nyt tie- ja vesirakennushallituksessa laajojen tutkimusten kohteina, ja parhaillaan on eräitä tällaisia teitä rakenteilla. Tie- ja vesirakennushallituksesta kerrottiin, että osittain rakennustyön alaisena on neljä itä-länsi suuntaista tietä. Lisäksi on kaksi tämän suuntaista maantieyhteyttä suunnitteluasteella. Tarkoituksenmukaista kuitenkin on, että rakenteilla olevat tiet on ensin saatava valmiiksi ja vasta näiden jälkeen ryhdytään toteuttamaan vireillä olevia suunnitelmia. Lähinnä Pohjois-Savo on näiden poikittaisteiden itäinen alue. Täältähän yhteydet lähimpiin satamiin ovat lyhyemmät Pohjanlahdelle kuin Suomenlahdelle. Samalla nämä tieasiat hyödyttävät Pohjois-Savon ja Pohjanlahden rannikon välillä olevia asutus- ja teollisuusalueita. Rakenteilla ovat nyt seuraavat tieyhteydet: Kajaani–Nivala–Kokkola, Iisalmi–Nivala–Kalajokilaakso, Kuopio–Äänekoski–Kyyjärvi–Vaasa ja Kuopio–Jyväskylä–Tampere–Pori. Näistä Kajaanista Nivalan kautta Kokkolaan johtava poikittaistie on melkein valmis. Tämän tieosan pituus on kolmattasataa kilometriä.

jatkoa edelliseltä sivulta

Navetan pienuus yllätti äidin...

”Laidunkausi hienoin aika”

Varsinkin laiduntaminen kiinnostaa vieraita. Kuparinen kertoo lehmien pääsevän ulos touko–kesäkuun vaihteessa. ”Laidunkautta odotan itsekin. Se on hienoin aika tässä työssä.”

Kun äiti kyselee, Matilda seisoo hiljaa ja tuijottaa edessään olevia sarvipäitä hiukan kauhistuneen näköisenä. ”En tiennyt, että ne ovat noin valtavia. Päätkin hirveän isoja.”

Ulos lähtiessä Hietanen kysyy vielä, voisiko tilalta ostaa maitoa omaan astiaan. Kyllä se sopii, Kuparinen kertoo.

”Kiinnyttekö lehmiin?”

Sitten siirrytään kahvipöytään, ja kysymyksiä riittää edelleen.

Käy ilmi, ettei navetassa ole kameravalvontaa, vaikka sellainen monella tilalla on.

Kirjallisten töiden suuri määrä hämmästyttää Hietasta. Esimerkiksi se, että jokainen poikiminen ja poisto pitää heti ilmoittaa eläinrekisteriin.

Entä kiintyykö hoitaja lehmiin?

Kyllä kiintyy, Kuparinen vastaa. Lehmän luonne on tärkeä, ja jotkut yksilöt erottuvat muista. Kuten Kuparisen taannoinen lempilehmä, iso ja rauhallinen ”Nalle”.

”Yllättävän kiva päivä!”

Jälkikäteen Hietanen toteaa, että päivä oli mukava. ”Yllätyin, kuinka kivaa oli!”

Navetta ei ollutkaan iso ja steriilin oloinen vaan kotoisa, vähän sellainen kuin entisaikaan.

”Ja lehmillä näyttää olevan asiat hyvin.”

SATU LEHTONEN

KARI SALONEN

Heikki Kuparinen selittää, miten lypsimet toimivat.

”Miten tiedätte, mitkä lehmät vaativat lypsyssä erityiskohtelua”, Hietanen kysyy. Kuparinen näyttää: tämä merkintä tarkoittaa, että oikeaa takaneljännestä ei lypsetä.

Maitotankin lämpötila pidetään 3-3,5 asteessa. Lukema kirjoitetaan säännöllisesti muistiin.

Tämän ”lättypannun” avulla testataan, onko lehmällä utaretulehdus.

Kuparisen navetan päivärytmi

6.15 Automaattinen kiskoruokkija jakaa ensimmäisen rehuannoksen yksilöllisesti joka eläimelle. Yhteensä jakoja on päivässä 7.
6.20 Navettatyöt alkavat. Säilörehu lehmille, heinät vasikoille. Parret puhdistetaan. Lehmät valmistellaan lypsyyn. Lypsy kestää kahdelta ihmiseltä 1–2 tuntia.
16.00 Toinen lypsy, samat työt kuin edellä.
22.00 Kiskoruokkijan viimenen rehunjako.

Isäntä tekee iltakäynnin kymmenen uutisten jälkeen: tarvittaessa lisää säilörehua, tarkistus, etttä kaikki kunnossa.

Päivittäiset työt vievät kahdelta hengeltä 7,5 tuntia päivässä, joka päivä vuoden ympäri. Valvonnat, poikimiset, siemennykset ja sairastapaukset tulevat sen päälle.

Ystävälliset navettakissat ovat erityisesti Minnin mieleen.

TIETOA MAIDONTUOTANNOSTA

Parsinavetasta pihattoon

Vanhin navettamalli on parsinavetta, jossa lehmät seisovat parsiin kiinnitettyinä. Reilu puolet suomalaislehmistä asuu niissä. Parsinavettatiloilla on kesällä laidunnusvelvollisuus.
Uudemmat navetat ovat usein pihattoja. Niissä lehmät ovat vapaina irrallaan.
Parsinavetassa lehmät lypsetään yleensä paikallaan parsissa. Pihatossa voi olla lypsyasema, jonne lehmät kulkevat lypsettäviksi ryhmissä, tai lypsyrobotti, jossa kukin lehmä käy oman aikataulunsa mukaan.
Maidontuotannon kärkikuntia ovat Kokkola, Kiuruvesi, Nivala, Vieremä ja Lapinlahti.
Suomessa on 9 590 maitotilaa. Keskikoko on 30 lypsävää.
Keskimäärin suomalaislehmä tuottaa vuodessa 7 730 kiloa maitoa.
Lehmä makaa noin 12 tuntia vuorokaudesta, jonka aikana se nukkuu ja märehtii. 8 tuntia kuluu syömiseen ja pari tuntia lypsyyn.
Lähteet: Suomen Gallup Elintarviketieto, Valio

KARI SALONEN

Mukavaa, kun kävitte, ja tulkaa kesällä uudestaan, Kuparinen toivottaa.